

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Færdsels- og våbenkontoret
Sagsnr.: 2006-801-0009
Dok.: LFA40601

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og pasloven

(Befordring af børn på motorcykel og trehjulet knallert, måling og vejning af børn, reservation af parkeringspladser til bestemte køretøjer og betaling af pasgebyr)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos:

Advokatrådet, Amdradsforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Danmarks Transportforskning, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Knallert Union, Dansk Retspolitisk Forening, Danske Motorcyklister Råd (DMC), De Samvirkende Invalideorganisationer, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen Liv og Trafik, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening (KL), Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Landsforeningen Kommunale Servicecentre, Landsorganisationen Børns Vilkår, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, præsidenterne for Vestre Landsret, Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Odense, Roskilde, Ålborg og Århus, Red Barnet, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen og Rådet for Større Færdselssikkerhed.

Amtsrådsforeningen, Børnesagens Fællesråd, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Knallert Union, De Samvirkende Invalideorganisationer, Den Danske Dommerforening, FDM, Foreningen Liv og Trafik, KL, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsorganisationen Børns Vilkår, Politidirektøren i København, Politifuldmægtigforeningen, Red Barnet og Retssikkerhedsfonden har ikke afgivet høringssvar.

I forhold til det udkast, der har været sendt i høring, er der foretaget følgende ændringer af lovforslaget:

- I de foreslåede bestemmelser i færdselslovens § 51, stk. 7, og § 52, stk. 5, er formuleringen ”Dette gælder dog ikke, hvor der er pligt til at anvende sikkerhedssele” ændret til ”, medmindre passagersiddepladsen er forsynet med sikkerhedssele.” (lovforslagets § 1, nr. 1 og 2). Endvidere foreslås bestemmelsen i færdselslovens § 81, stk. 3, præciseret ved tilføjelse af den samme formulering (lovforslagets § 1, nr. 4).

Ændringerne er alene af redaktionel karakter. Det materielle indhold af bestemmelserne er således det samme som i det oprindelige udkast til lovforslag.

- I de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3, om måling og vejning af børn er det uddybet, at måling og vejning af børn skal foretages med størst mulig skånsomhed over for barnet, ligesom indgrebet skal ske under iagttagelse af proportionalitetsgrund-sætningen.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger

Advokatrådet, Dommerfuldmægtigforeningen, Dansk Retspolitisk Forening, Præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret og Københavns Byret finder ikke anledning til at fremkomme med bemærkninger til forslaget om ændring af færdselsloven og pasloven.

Rigspolitichefen, Politiforbundet, Politimesterforeningen, Præsidenterne for retterne i Aalborg, Odense, Roskilde og Århus, Rådet for Større Færdselssikkerhed og Domstolsstyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

2.2. Befordring af børn på motorcykel og trehjulet knallert

Rigsadvokaten har opfordret til, at formuleringen af de foreslåede bestemmelser i færdselslovens § 51, stk. 7, og § 52, stk. 5, om forbud mod befordring af børn under 5 år på visse trehjulede knallerter og motorcykler gøres mere klar. Rigsadvokaten har i den forbindelse foreslået, at formuleringen ”Dette gælder dog ikke, hvor der er pligt til at anvende sikkerhedssele” erstattes af ”, medmindre passagersædet er forsynet med sikkerhedssele, herunder eventuelt særligt tilpasset sikkerhedsudstyr, jf. § 80 a, der benyttes af barnet.”

Justitsministeriet har på den baggrund ændret den oprindeligt foreslåede formulering ”Dette gælder dog ikke, hvor der er pligt til at anvende sikkerhedssele” til ”, medmindre passagersiddepladsen er forsynet med sikkerhedssele”.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis passagersiddepladsen er forsynet med sikkerhedssele, vil færdselslovens § 80 eller – for børn under 135 cm – § 80 a om pligt til at anvende henholdsvis sikkerhedssele og særligt tilpasset sikkerhedsudstyr automatisk finde anvendelse.

Danske Motorcyklister Råd (DMC) har opfordret til, at den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 52, stk. 5, ændres, idet bestemmelsen udelukker anvendelse af ældre motorcykler med sidevogn, herunder veterankøretøjer, der ikke er indrettet med seler til fastspænding af passagerer.

DMC har endvidere bemærket, at formuleringen af § 52, stk. 5, bør præciseres, så der ikke er tvivl om, at børn under 5 år kan beføres i sidevogn til en motorcykel, blot den er indrettet med mulighed for fastgørelse, så man på betryggende vis kan medbringe børnene.

Forbuddet mod at befordre passagerer under 5 år på motorcykel, herunder i sidevogn hertil, bør efter Justitsministeriets opfattelse gælde i alle tilfælde, hvor passagersiddepladsen ikke er forsynet med en egentlig sikkerhedssele. Justitsministeriet finder således ikke anledning til at ændre/præcisere lovforslaget som ønsket.

DMC bemærker endelig, at lovforslagets generelle forbud mod befordring af børn under 5 år på motorcykel efter rådets opfattelse ikke er sagligt begrundet, idet der i de seneste 9 år ikke er registreret uheld for den gruppe børn, som lovforslaget omhandler.

Det bemærkes, at lovforslagets forbud mod befordring af børn under 5 år på motorcykel og trehjulet knallerter kun omfatter de tilfælde, hvor der ikke er sikkerhedssele til rådighed for barnet.

Det bemærkes endvidere, at risikoen for alvorlig personskade på motorcykel i henhold til oplysninger fra Vejdirektoratet er langt større pr. kørt kilometer end i bil, om end det fremgår af op-

lysninger fra Danmarks Statistik, at der for aldersgruppen 0-6 år i perioden 2001–2005 alene er registreret et uheld på motorcykel med lettere tilskadekomne i 2003 og et i 2005.

Børnerådet har oplyst, at rådet bifalder lovforslagets tiltag for at øge beskyttelsen af børn, der befordres på motorcykel eller knallert. Rådet er enig i, at børn under 5 år ikke skal befordres på motorcykel eller trehjulet knallert, medmindre der er en sikkerhedssele til barnet.

Børnerådet er endvidere enig i, at pligten for føreren til at påse, at passagerer i alderen 8-14 år anvender styrthjelm, udvides til også at omfatte børn i alderen 5-7 år.

Danmarks Transportforskning tilslutter sig lovforslagets forbud mod befordring af børn under 5 år på motorcykel eller trehjulet knallert, medmindre der er pligt til at anvende sikkerhedssele, samt pligten for føreren til at påse, at også passagerer i alderen 5-7 år anvender styrthjelm. Danmarks Transportforskning bemærker i den forbindelse, at forslaget vil nedsætte risikoen ved færdsel på motorcykler i trafikken, og at denne risiko er betydelig større pr. kørt kilometer end ved kørsel i f.eks. bil.

2.3. Måling og vejning af børn

Danmarks Transportforskning tilslutter sig også denne del af lovforslaget, da det ligeledes betyder øget trafiksikkerhed, især for de børn, som bliver fastspændt korrekt.

Børnerådet har oplyst, at rådet bifalder, at børn beskyttes mod tilskadekomst i trafikken med et krav om, at børn, der befordres i andre biler end busser og på motorcykel og knallert, under kørslen skal anvende godkendt sikkerhedsudstyr tilpasset barnets højde og vægt.

Rådet er endvidere enig i, at reglerne herom skal håndhæves effektivt, men rådet mener ikke, at politiet skal have den foreslåede beføjelse til at foretage måling og vejning af børn ”til enhver tid”, idet der er situationer, hvor måling og vejning af barnet på stedet vil kunne være yderst grænseoverskridende og voldsomt for barnet – eksempelvis hvis barnet skal vækkes. Det foreslås derfor, at politiet i disse sager må foretage et skøn over barnets højde og vægt, som, hvis det anfægtes af føreren, efterfølgende må søges verificeret ved måling og vejning på politistationen.

Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3, som er uddybet i forhold til det udkast, der har været sendt i høring. Det fremgår af bemærkningerne, at måling og vejning skal foretages med størst mulig skånsomhed over for barnet og under iagttagelse af proportionalitetsgrundsætningen. Proportionalitetsgrundsætningen indebærer bl.a., at politiet i visse situationer bør afstå fra at foretage måling og vejning, f.eks. hvis barnet reagerer meget voldsomt, eller der i øvrigt opstår en tilspidset situation i forbindelse med kontrollen. Også forhold

knyttet til vejrliget, tid og sted for politiets kontrol mv. kan efter omstændighederne tale imod, at der foretages måling eller vejning af et barn.

Forbrugerrådet har bemærket, at rådet finder, at det er af afgørende betydning for sikkerheden, at reglerne om korrekt fastspænding kan håndhæves, og at rådet derfor principielt er enig i ordlyden af den foreslåede § 80 a, stk. 7, i færdselsloven. Rådet foreslår dog, at det af hensyn til barnet tilføjes, at måling og vejning skal foregå under overvågning af en forælder eller voksen fra det pågældende køretøj, således at barnet ikke føler sig utryg.

Rådet bemærker endelig, at persondataloven bør overholdes, såfremt oplysninger om børnene forbliver i politiets varetægt.

Som det fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3, forudsættes politiet at gennemføre målingen/vejningen på stedet. Det betyder, at føreren og eventuelle andre voksne i bilen vil kunne overvære målingen/vejningen, medmindre de vælger at forlade stedet. Hvis man betinger målingens/vejningens gennemførelse af, at føreren eller en anden voksen fra køretøjet overværer den, risikerer man, at målingen/vejningen umuliggøres, idet den/de pågældende kan vælge at nægte at overvære gennemførelsen.

Der henvises desuden til punkt 3.2. i de almindelige bemærkninger vedrørende Justitsministeriets overvejelser om, hvorvidt den allerede bestående adgang til at foretage legemsbesigtigelse med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren ville være tilstrækkelig til at tilgodese behovet for at foretage måling og vejning af børn i relation til færdselslovens § 80 a.

Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser, der fraviger persondataloven.

Institut for Menneskerettigheder har bifaldet, at der skabes hjemmel til kontrol af, om børns sikkerhedsudstyr er tilpasset deres højde og vægt, og instituttet bemærker, at bestemmelsen utvivlsomt i langt de fleste tilfælde vil kunne administreres fuldstændig problemfrit.

Instituttet peger imidlertid på, at der kan tænkes situationer, hvor enten barnet eller forældrene modsætter sig kontrollen, og hvor politiet skal foretage den omtalte proportionalitetsvurdering. Man kan f.eks. forestille sig, at barnet modsætter sig måling eller vejning, fordi det føler solidaritet med forældrene, der vil blive straffet, hvis udstyret ikke er i orden, eller fordi det sover, er mentalt skrøbeligt, fysisk handicappet eller bange for politiet. Instituttet peger i den forbindelse også på, at nogle børn vil opleve det som deres skyld, hvis udstyret ikke er i orden.

Der henvises til de ovennævnte specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3, vedrørende skånsomhedsgrundsætningen og proportionalitetsgrundsætningen.

Instituttet bemærker endvidere, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at måling alene vil kunne iværksættes, hvor der er tvivl om, hvorvidt barnet er over eller under 135 cm, ligesom vejning alene kan foretages, hvor der er tvivl om, hvorvidt udstyret er godkendt til barnets vægt. Man kan derfor ifølge instituttet hævde, at de pågældende sager per definition ikke kan være voldsomt graverende.

Det fremgår af specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, stk. 3, at måling og vejning kun kan foretages, hvor der er tvivl – eller hvor det ikke kan udelukkes, at der under en eventuel senere retssag vil kunne rejses tvivl – om, hvorvidt barnets højde på tidspunktet for politiets kontrol er under 135 cm, eller hvorvidt barnets vægt står i misforhold til det anvendte sikkerhedsudstyr. Det bemærkes i den forbindelse, at det – som anført under punkt 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger – i mange tilfælde kan være hensigtsmæssigt, at der på kontroltidspunktet foretages bevissikring i form af en måling eller vejning af barnet, da barnets højde og vægt typisk vil have ændret sig i perioden mellem politiets kontrol og en eventuel retssag.

Det fremgår imidlertid samtidig af de specielle bemærkninger, at proportionalitetsgrundsætningen bl.a. indebærer, at politiet normalt bør undlade at foretage måling og vejning af børn i tilfælde, hvor det vurderes, at barnets højde og vægt set i forhold til det anvendte sikkerhedsudstyr kun afviger marginalt fra kravene.

Endelig har instituttet som alternativ til politiets måling og vejning peget på muligheden for i stedet at pålægge forældrene at skaffe oplysningerne fra egen læge inden en vis frist.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en effektiv håndhævelse af reglerne om anvendelse af særligt tilpasset sikkerhedsudstyr til børn forudsætter, at politiet kan kræve, at barnet måles og vejes umiddelbart i forbindelse med politiets rutinemæssige kontrol med overholdelse af færdselsreglerne.

En ordning, hvor forældrene pålægges efterfølgende at lade barnet måle eller veje hos en læge inden en vis frist, kan efter Justitsministeriets opfattelse skabe en række administrative og bevismæssige vanskeligheder, f.eks. i tilfælde hvor forældrene nægter at efterkomme pålægget i sin helhed eller overskrider den fastsatte tidsfrist med det resultat, at målingen/vejningen ikke er egnet som bevismiddel. Endvidere kan der opstå problemer med at sikre, at det barn, som befundt sig i bilen på kontroltidspunktet, er identisk med det barn, som måles/vejes hos lægen.

2.4. Reservation af parkeringspladser til bestemte køretøjer

Det Centrale Handicapråd har oplyst, at rådet er meget glad for forslaget. Det Centrale Handicapråd henviser i den forbindelse til bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf det fremgår, at rådet tidligere har opfordret justitsministeren til at skabe hjemmel til reservation af handicapparkeringspladser til bestemte køretøjer.

2.5. Betaling af pasgebyr

Landsforeningen Kommunale Servicecentre (LKS) har udtrykt tilfredshed med lovforslaget. Foreningen bemærker, at kommunerne har arbejdet målrettet med at fremme elektroniske betalingsstrømme i forbindelse med bl.a. pas og kørekort, hvorfor lovændringen ses som et skridt i den rigtige retning.